

Capitis motus

UPERIORI Libro, primæ secundæq; ceruicis uertebrae constructio-
nem diffusè admodum persequentes, caput proprijs motibus, & secunda-
rijs moueri retulimus. Vt enim eleuato brachio cubitus unà attollitur,
ac eques cum equo promouetur, ita quoq; motam ceruicem caput neces-
sariò subsequitur. Ac proinde, quot proprijs motibus ceruix agitur, toti-
dem etiam secundarijs caput mouetur, ac ceruix quidem extenditur, seu
in posteriora uersus dorsum ducitur, & in anteriora flectitur, deinde u-
trinque ad latera, ad humeros scilicet etiam inclinatur, utcumq; aut flexa aut extensa, erecta ue-
sit. Caput autem uno proprio motu, uel quiescente etiam ceruice flectitur, & extenditur, seu in
posteriora anterioraq; fertur, ad latera autè nò, nisi ceruicis beneficio agi potest, quandoquidè
immota rigidaq; ceruice, nemini ad humeros caput inclinare conceditur. Vt cūque id parum
rectè in Quarto de Administrandis sectionibus. Libro Galeno uisum fuerit. Ceterum præter
flexionē et extensionē, quas caput mea quidem sententia, repugnanteq; Galeni placito, super
primam ceruicis obit uertebra, alium etiam capiti motum superiori Libro largitum esse pro-
didimus, qui alter proprius capitis motus est, cuius ope instar rotæ quodammodo, ad axem
circunducitur, siue flexum siue extensum cum ceruice, aut citra ceruicem fuerit, atq; hunc ad
secundam uertebra confici, contra Galeni dogmata dictum est. Quamobrem etiā nunc ope
ræpretium fuerit musculos omnes recensere, qui priuatis capitis motibus famulantur, & dein
de eos, qui ceruicis ductibus præfunt. Quamquam rursus de ceruicis musculis, in dorsum mo-
uentium musculorum enarratione pertractandum erit, quos quā examulim Galenus de-
scripserit, ex ipsius Libris discas, uelim. Ego enim suis uestigijs, si modò clare uereq; eos descri-
bere debeā, nequaquam perpetuò hæfurus sum, quāuis interim pro uiribus, ut & hinc is Ana-
tomicorum coryphæus intelligatur, ad ipsius seriem me accingam. Primum itaq; sex musculo-
rum coniugationes, seu paria mihi ueniunt explicanda, quæ in posteriori ceruicis sede locata,
partim capitis, partim autem primæ ceruicis uertebrae motibus famulantur. Verum antea quā
ad horum enarrationem Galenus accessit, duo alia musculorum paria ex dissectionis serie præ-
posuit, scapulae motibus seruientia, quorum unum homines cum simijs commune nanciscu-
tur id scilicet, cuius alterius lateris musculus in scapulae spinam, summum humerum, & latius-
culam clauiculæ partem inferi dictus est. Altero autem pari homines destituuntur, cuius in
altero latere musculus ab occipitio enatus, ad altiorem basis scapulae angulum in simijs pro-
tendi cōmemoratus est. Atq; hinc fit, ut id, quod nunc primum appellaturus sum, Galeno ter-
tia serie enumeretur. Primum itaq; capitis musculorū par duobus, utrinq; scilicet singulis co-
stat musculis, originem ducentibus ex apice quintæ thoracis uertebrae spinæ, dein etiam ex
quartæ, tertiæ, & primæ uertebrae thoracis spinarū apicibus. Principium hoc, quā primum
ex quinta thoracis prodiit uertebra, acutum refert angulum, qui sursum tensus, sensim ita late-
scit, ut musculus ad tertiā secundāq; thoracis uertebra iam porrectus, adeò amplificetur,
ut externum ipsius latus ē regione transuersorum processuum earundem uertebrae confi-
stat. Musculi hanc seruantes latitudinē, sursum feruntur à quinq; inferiorum ceruicis uertebra-
rum spinis (sed nimis quā leuiter) exortum assumentes. quando autè ad tertiā ceruicis uer-
tebra spinam conscenderūt, quū hætenus toto progressu dexter sinistro coniunctus fuerit, u-
triq; ab inuicē sensim magis magisq; tantisper abscedunt, quousq; transuersa linea occipitijs
osli carnea lataq; insertione implantentur. Eius enim insertionis tanta est amplitudo, quan-
tum internum alterius musculi latus, à mediā occipitijs sede, & externum latus ab auris radice
remouentur adeò, ut insertionis amplitudo utriusq; musculi tanta sit, quā tum ab una aure ad
alteram occipitijs est interuallum, quod musculorū insertione nō occupatur. Ceterum illius mu-
sculorum ab inuicem recessus forma, triangularis exactè uisitur, si modò unam lineam tran-
uersim ad occipitium, ab interno unius musculi latere, ad internū latus alterius duxeris, & de-
inde alias duas ab eius lineæ terminis, secundum utriusq; musculi internum latus, ad tertiā cer-
uicis uertebrae spinam, ueluti ad trianguli uerticem porrexeris. Rursus singuli musculi trian-
gulari forma constant, si lineam secundum spinæ longitudinem ad occipitium usq; ductam,
unius lateris loco habueris, & secundum lateris uice, lineam secundum externum musculi latus
exporrectam, & tertij lateris loco lineam, quæ transuersim musculi insertionem ad occipitiū
describit. Fibrae horum musculorum, à spinis uertebrae sursum oblique, quasi ad transuer-
sos superiorum uertebrae processus, tantisper ducuntur, dum simul omnes in occipitium
finiant.

Qui muscoli
hoc Capite ex
narrandi.Potissimum
de Admini-
strandis sectio-
nibus.Primum par
musculorū aut
capitis, aut pri-
mam uertebra
mouentium.

finiant. Præfentes enim muscoli, modicam prorsus & exiguam in transuersos uertebrae
processus insertionem moliantur. Secundum musculorum par admodum sanè uarium, &
secus multò in homine, quā canibus & simijs obseruamus. His nanque ex transuersis tertiæ
quartæ uel thoracis uertebrae processibus, & insuper secundæ ac primæ quoque thoracis, &
quinque humiliorum ceruicis uertebrae transuersis processibus, muscoli istius paris ena-
scuntur, & ad earundem uertebrae spinas procedentes, ipsis nonnullis insertionibus applan-
tantur. Deinde dexter sinistro committitur, & nusquam toto progressu ab illo recedit, simulq;
ambo in occipitijs medium ampla insertione innascuntur, quæ sua latitudine longè superant
uniuersum spacium, quod inter externum musculorum latus, aurisq; radicem metiri possis.
Præterea præfentes muscoli prorsus carnei apparent, nullibi nerueum aliquid (quod notatu di-
gnum sit) ostendentes. Attamen obliquas quasdam impressiones exprimunt, ex transuersis
inferiorum uertebrae processibus, ad superiorum quodammodo spinas excurrentes, at illæ
leuiorē censendæ sunt, neque adeò penetrant, ut his aliqua ex parte musculum diuidi quis dice-
re queat. Quamquam indubiè Galenus nonnullos dissectionū Professores, non duos huius pa-
ris musculos tantum enumerasse, uerum quosdā quatuor, quosdā uerò sex ibidem recensuisse
uideatur testari. at hi fortassis ex illorū fuere albo, qui aliter ac Galenus homines aggrediebant.
In simijs enim & canibus (de quibus hætenus in hoc secundo pari locutus sum) unum duntaxat
utrinque musculum recensentem, quandoquidem si illis attendendum foret impressioni-
bus, totidem ferè musculorum loco uterq; habendus esset, quot sunt ex transuersis uertebra-
rum processibus exortus, & in earundem spinas insertiones. Ceterum in homine multò aliter
hanc coniugationem, ac Galenus illam descripsit, aut enumerauit potius, obseruauit. Apparent
enim quā plurimi utrinq; muscoli, serie multiplici inuicem commixti, & occipitio implantati,
non tamen eodem modo omnes principium ducunt, & insertionem moliantur. Illico enim atq;
primum musculorum par subductum est, musculus occurrit, qui acutum principium ex me-
dio transuersorū processuum quintæ & quartæ thoracis uertebrae educit, & illico ab exortu car-
neus apparens, muris & lacertæ formam adipiscitur, quum uerò sursum ad ceruicis initium
perrepat, carnosus esse definit, ac ueluti in teretis tendinis naturam cessat, musculum imita-
tus, qui maxillam humiliorē deorsum trahit, duobusq; uentribus donatur. Quandoquidem
inibi, qua musculus iste secundi paris caput mouentium, ceruicis radicem superat, carnosus
denuo esse incipit, quousq; in occipitijs ossis medium inferatur. Verum priusquam inferatur,
cum ipso alius coit musculus, ex septimæ ceruicis uertebrae spina, nerueo teretiq; principio ena-
tus, qui sursum ascendens, carnosus quoque euadit, dictoq; musculo ante ipsius in occipitium
insertionem commiscetur, unā cum illo in occipitium implantatus. Atque in hac insertione
dextri lateris musculi, lateris sinistri musculis cōtigni sunt, neq; ab inuicē (ut primum par) remo-
uentur. Alius dein ceps occurrit, qui ueluti alterius lateris tertius esse possit, ac ex apice transuer-
si secundæ thoracis uertebrae, & primæ etiam processus, partim carneus, partim nerueus ena-
scitur, & sursum uersus exteriora oblique exporrectus carnosus uel, ac latior redditus, occipi-
tio ad radicem mamillaris in capite processus, ualidè inferitur. Sub his, magna moles carnea
consistit, secundo in canibus par quodammodo respondens, quæ à transuersis uertebrae
processibus, oblique sursum ad spinas exporrecta, occipitijs ossi inferitur, fibras obtinens ab ex-
terioribus sursum intrò oblique repentes. Atque eiusmodi secundum musculorum coniugi-
um, in homine non semel in publicis sectionibus ostendi. nunc autem cuius integrū erit, utrin-
que in hoc coniugio quatuor musculos collocare, primum scilicet, secundum & tertium, tres
illos ante carneam molem enarratos, & quartum, ipsam carneam molem. Nisi fortassis quis de
nuo illam carnē in tot musculos subdiuidere proposuisset, quot in ipsa impressiones, aut exor-
tus insertionesq; uisuntur. At consultius fore arbitror, si unicum tantum par ex omnibus his, &
unum duntaxat utrinq; musculum numero statuerimus, quum cætera paria duobus tantum
conformentur musculis, & omnes huius secundi paris musculi eiusdem functionis gratia pro-
creati sint. Hoc enim (ut etiam primum par) capitis & obscure admodum, ceruicis quoque per-
ficit extensionem, aut in posteriora ductum, quem duntaxat rectum, & in neutram partem incli-
nantem perfici nequaquam ambigo. Si itaque musculi utriusque lateris tendantur, nihil aliud
etiam, quā caput rectissimè extendent, & si alternatim laborauerint, iam alterius motus opifi-
ces reddentur. non enim extendent, sed circumuersionis capitis motui (quem supra secundam
uertebra perfici docuimus) famulabuntur. Ceterū hæc accuratius intelliges, ubi uniuersum
de capitis musculis sermonem audieris, & hæc nostra cum Galeni scriptis, adhibita sectione
perpenderis. Tertium par duobus gracilibus constat musculis, neutiquam cum prædictis
mole correspondentibus. Ex secundæ enim ceruicis uertebrae spinæ extremo, duo enascun-
tur

h. 13. tab. A.
B. Musculi ad
G. 13. tab. T.
12. B. 12.
F. F.

13. tab. A.

h. 13. tab. B.
13. tab. H. I.13. tab. C.
13. tab. D.13. tab. C.
13. tab. D.13. tab. E.
13. tab. F.13. tab. G.
13. tab. H.13. tab. I.
13. tab. J.13. tab. K.
13. tab. L.13. tab. M.
13. tab. N.13. tab. O.
13. tab. P.13. tab. Q.
13. tab. R.13. tab. S.
13. tab. T.13. tab. U.
13. tab. V.13. tab. W.
13. tab. X.13. tab. Y.
13. tab. Z.13. tab. A.
13. tab. B.13. tab. C.
13. tab. D.Secundū par
impense uari-
um.Primi ac se-
cundi parium
munus.

Tertium par